

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska Marek Antoni Nowicki
Jerzy Ciemniowski Teresa Romer
Janusz Grzelak Mirosław Wyrzykowski
Michał Nawrocki

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

Warszawa, dnia 25 maja 2018 roku

72.6/2018/PSP/AK

Szanowny Pan

Marek Chraniuk

Prezes Zarządu

PKP Intercity S.A.

Al. Jerozolimskie 142A

02-305 Warszawa

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (dalej: HFPC, Fundacja) z zadowoleniem przyjęła wprowadzenie do § 28 Regulaminu Przewozu Osób, Rzeczy i Zwierząt przez Spółkę „PKP Intercity”¹ (dalej: RPO-IC) ustępu 1a, który od 26 kwietnia 2018 roku uprawnia osoby z niepełnosprawnościami do bezpłatnego przewozu psa asystującego. Pragniemy podkreślić, że Fundacja już w 2016 roku zwracała się z takim postulatem do Ministra Infrastruktury i Budownictwa² oraz Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej³. W naszej ocenie za takim rozwiązaniem przemawia wzgląd na potrzebę zapewnienia równego traktowania wszystkich osób z niepełnosprawnościami niezależnie od tego, z jakiego psa asystującego korzystają.

HFPC chciałaby jednak zwrócić uwagę Pana Prezesa na zasadność dostosowania do niniejszej zmiany również przepisu § 28 ust. 2 RPO-IC. W obecnym stanie prawnym może wystąpić problem różnicowania sytuacji osób z niepełnosprawnościami w zależności od tego,

¹ Regulamin Przewozu Osób, Rzeczy i Zwierząt przez Spółkę „PKP Intercity” – tekst ujednolicony z dnia 25 maja 2018 roku, dostęp: https://www.intercity.pl/pl/dokumenty/Przepisy%20i%20taryfy/RPO-IC_tekst%20ujednolicony%20ze%20zm.%201-32_obow.%20od%2025%2005%202018.pdf (data dostępu: 23.05.2018).

² Pismo HFPC do Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 12 kwietnia 2016 roku, dostęp: http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2016/04/HFPC_wystapienie_Minister_transportu_19042016.pdf (data dostępu: 23.05.2018)

³ Pismo HFPC do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 czerwca 2016 roku, dostęp: <http://www.hfhrpol.waw.pl/dyskryminacja/images/pismo%20MRPiPS.pdf> (data dostępu: 23.05.2018).

z jakiego psa asystującego dana osoba korzysta, który może istnieć po wprowadzenia ust. 1a do § 28 RPO-IC. W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z definicją z § 1 ust. 6 pkt 19 RPO-IC psem asystującym jest: „*odpowiednio wyszkolony i specjalnie oznaczony pies, w szczególności pies przewodnik osoby niewidomej lub niedowidzącej oraz pies asystent osoby z niepełnosprawnością ruchową, pies sygnalizujący atak choroby (np. epilepsji, chorób serca), który ułatwia osobie z niepełnosprawnością aktywne uczestnictwo w życiu społecznym (...)*”⁴. Jak już zaznaczyliśmy, zgodnie z obecnie obowiązującym § 28 ust. 1a RPO-IC, osoba z niepełnosprawnością może bezpłatnie przewozić psa asystującego. Jednak z § 28 ust. 2 RPO-IC wynika, że osoba niewidoma lub niedowidząca korzystająca z pomocy psa przewodnika powinna dokonać jego odprawy, czyli zakupu biletu, zgodnie z Taryfą Przewozową Spółki „PKP Intercity”⁵ (dalej: TP-IC). W konsekwencji na podstawie § 39 ust. 2 pkt 2 TP-IC osoba niewidoma lub niedowidząca powinna nabyć bilet na przewóz psa przewodnika, na którego przysługuje jej ulga w wysokości 95% ceny podstawowej biletu⁶. Potwierdza to również system internetowego zakupu biletów PKP Intercity, w którym znajduje się pozycja umożliwiająca zakup biletu dodatkowego na przejazd psa przewodnika.

Wspomniana nieścisłość powoduje, że pomimo tego, iż pies przewodnik jest również psem asystującym, co potwierdza definicja zawarta w § 1 ust. 6 pkt 19 RPO-IC, osoba niewidoma lub niedowidząca może być zobowiązana do zakupu biletu na jego przejazd.

W ocenie HFPC nie ma obiektywnego uzasadnienia dla różnicowania sytuacji osób z niepełnosprawnością korzystających z psów asystujących. Warto zwrócić uwagę na art. 32 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁷, który stanowi, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Jedną z cech, która nie może być przyczyną odmiennego traktowania jest niepełnosprawność. Osoby w porównywalnej sytuacji powinny być traktowane tak samo – czyli osoby z niepełnosprawnością korzystające z pomocy psów asystujących powinny być traktowane w takim samym sposób w zakresie bezpłatnego przejazdu za ich pomocnika. Obecny

⁴ Definicja psa asystującego jest zaczerpnięta z art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 511) wraz z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 roku w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego (Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 399) wydane na podstawie art. 20b ust. 9 ww. ustawy.

⁵ Taryfa Przewozowa Spółki „PKP Intercity” – tekst ujednolicony z dnia 25 maja 2018 roku, dostęp: https://www.intercity.pl/pl/dokumenty/Przepisy%20i%20taryfy/TP-IC%20tekst%20ujednolicony%20ze%20zm%201-31_obow.%20od%2025%20maja%202018%20r..pdf (data dostępu: 23.05.2018).

⁶ Ulga ustawowa na przewóz psa przewodnika osoby niewidomej lub niedowidzącej została uregulowana w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 roku o uprawnieniach do przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 295).

⁷ Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

kształt regulacji powoduje wątpliwość, czy osoby, które korzystają z pomocy psów przewodników nie są gorzej traktowane. Postulat równego traktowania osób z niepełnosprawnościami szczególnie eksponowany jest także w Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami (dalej: Konwencja)⁸. Konwencja wskazuje również na konieczność zwiększania dostępności przestrzeni publicznej, w tym środków transportu m.in. przez umożliwienie korzystania przez osoby z niepełnosprawnością z pomocy psów asystujących (art. 9 Konwencji). Ponadto z art. 20 Konwencji wynika zobowiązanie do podejmowania działań na rzecz zwiększenia mobilności osób z niepełnosprawnościami, która powinna odbywać się po przystępnej dla osób z niepełnosprawnościami cenie.

W świetle powyższych uwag w imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, zwracamy się do Pana Prezesa z prośbą o wskazanie, jaka obecnie stosowana jest wykładnia obowiązujących regulacji i czy osoba niewidoma lub niedowidząca korzystająca z pomocy psa przewodnika może zostać zobowiązana do zakupu biletu na jego przejazd oraz czy w sytuacji braku takiego biletu, zostanie nałożona na właściciela psa przewodnika kara za jego brak w rozumieniu § 23 ust. 1 RPO-IC.

Jednocześnie chcielibyśmy poddać pod rozagę Pana Prezesa ujednoczenie przepisów Regulaminu Przewozu Osób, Rzeczy i Zwierząt przez Spółkę „PKP Intercity”, w taki sposób, aby nie budziły one żadnych wątpliwości praktycznych. Wprowadzenie ust. 1a do § 28 RPO-IC sprawia, że jesteśmy przekonani, iż podziela Pan także przekonanie o konieczności równego traktowania osób z niepełnosprawnościami bez względu na to, z jakiego psa asystującego korzystają.

W imieniu Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

2 stycznia 2012 r.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU

Piotr Kładoczny
Piotr Kładoczny

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara
Danuta Przywara

⁸ Konwencja o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami z dnia 13 grudnia 2006 roku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169).